

Juho Eerola ps

Kirjallinen kysymys etävanhempien asemasta energiakriisin kourissa

Eduskunnan puhemiehelle

Suomea ja koko Eurooppaa kouraissut energiakriisi on ajanut ahtaalle monia heikoimmassa asemassa olevia kansalaisia. Hallitus onkin nyt monella tapaa pyrkinyt erilaisin tukimuodoin helpottamaan ihmisten arkea. Lapset, lapsiperheet ja yksinhuoltajat ovat saamassa kunnon kädenojenuksen.

Elatusvelvolliset, niin kutsutut etävanhemmat, näyttävät kuitenkin jääneen lapsipuolen asemaan. Heidän tilanteensa kurjistuu jopa entisestään. Ylimääräinen lapsilisäkään ei etävanhempaa auta, kun lapsi on kirjoilla vain lähivanhemman osoitteessa. Näin on, vaikka asuminen olisikin sovittu saman mittaisen vuoroasumismallin mukaan.

Polttoainekustannusten nousu koskettaa erityisesti etävanhempaa, jonka vastuulla useimmiten on lapsen nouto ja palautus lähivanhemman luota/luokse. On tapauksia, joissa niin kutsutun "viikonloppuisän" edestakainen ajomatka lapsensa luokse on useita satoja kilometrejä. Myös joukkoliikenteen hinnat uhkaavat nousta.

Koska lapsilisää maksetaan nimenomaisesti lapsen elatukseen, se vähennetään suoraan lapsen elatuksen tarpeesta. Nyt kun lapsilisää siis ollaan korottamassa, tulisikin tämä huomioida elatusvelvollisten hyväksi siten, että etävanhemman maksamia elatusmaksuja vastaavasti pienennettäisiin. Näin saataisiin varmistettua lapsen hyvinvointi ja turvallinen kehitys myös etävanhemman luona, vaikka asumisen muut kustannukset samanaikaisesti nousisivatkin.

Monessa eroperheessä vain se vanhempi, jonka luona lapset ovat kirjoilla, on oikeutettu Kelan maksamiin lapsen huoltoon liittyviin korvauksiin. Näin siitä huolimatta, vaikka lapset asuisivat vuoroviikoin myös toisella vanhemmallaan.

Etävanhemman eli tapaavan vanhemman maksamiin elatusmaksuihin tulee vuosittain elinkustannusindeksiin sidottu tarkastus. Käytännössä tämä tarkastus on aina ylöspäin eli maksut nousevat. Tämä tapahtuu automaattisesti, ilman että tapaavan vanhemman tulokehityksestä mitään kysytäisiin. Elatusmaksujen muuttaminen alaspäin on vaikeaa ja kallista ja sisältää ison kuluriskin. Käytännössä tämä on ollut mahdollista vain oikeusteitse.

Kirjallinen kysymys KK 454/2022 vp

Kun asumisen, polttoaineiden ja energian hinta tuntuu nousevan, tulisikin etävanhemman maksamia elatusapusumia tätä taustaa vastaan tarkastaa reilusti alaspäin. Tällä toimenpiteellä lapsen olosuhteet etävanhemman luona saataisiin nykyistä paremmin turvattua.

Elatusapumaksujen verovähennysoikeudessa ei ole tapahtunut juuri mitään kehitystä useisiin vuosikymmeniin. Vastaavasti tapaamisista aiheutuvien kulujen omavastuuosuutta on tuoreeltaan nostettu.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä tavoin hallitus aikoo parantaa energia- ja talouskriisin kourissa kamppailevien elatusvelvollisten etävanhempien taloudellista asemaa, jotta lapsen tasapainoinen kasvu ja kehitys saadaan turvattua myös tapaavan vanhemman kodissa?

Helsingissä 8.9.2022

Juho Eerola ps